

Sygn. akt V CSK 683/14

POSTANOWIENIE

Dnia 12 czerwca 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Bogumiła Ustjanicz

w sprawie z wniosku A. F.

przy uczestnictwie P. Sp. z o.o. w W.

i P. S.A. w W.

o ustanowienie służebności przesyłu

oraz z wniosku P. Sp. z o.o. w W.

z udziałem A. F. i P. S.A. w W.

o stwierdzenie zasiedzenia służebności przesyłu,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 12 czerwca 2015 r.,

na skutek skargi kasacyjnej wnioskodawczyni

od postanowienia Sądu Okręgowego w J.

z dnia 27 maja 2014 r., sygn. akt [...],

1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;

**2) zasądza od A. F. na rzecz P. Sp. z o.o. w W. kwotę 120 zł
(sto dwadzieścia) tytułem kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem Sąd Okręgowy w J. oddalił apelację A. F. od postanowienia Sądu Rejonowego w J. z dnia 9 grudnia 2013 r., którym oddalony został jej wniosek o ustanowienie służebności przesyłu na nieruchomości stanowiącej jej własność na rzecz każdorazowego właściciela przedsiębiorstwa przesyłowego oraz uwzględniono wniosek uczestnika o stwierdzenie nabycia służebności przesyłu w drodze zasiedzenia z dniem 1 lutego 2009 r.

Wnioskodawczyni A. F. w skardze kasacyjnej powołała obie podstawy przewidziane w art. 398³ § 1 k.p.c. We wniosku o przyjęcie tej skargi do rozpoznania wskazała przyczyny objęte art. 398⁹ § 1 pkt 1, 2, i 4 k.p.c. Występowanie istotnego zagadnienia prawnego połączyła z koniecznością wyjaśnienia z jaką datą rozpoczyna się bieg terminu zasiedzenia służebności gruntowej o treści odpowiadającej obecnie uregulowanej służebności przesyłu, z której korzystało przedsiębiorstwo państwowe w odniesieniu do nieruchomości stanowiącej własność Skarbu Państwa. Wątpliwości budzi kwestia ustalania dobrej albo złej wiary posiadacza służebności, zwłaszcza ustalenie, czy dobra wiara powinna mieć miejsce przez cały okres posiadania, czy tylko w dacie obejmowania nieruchomości we władanie, jak też, określenie rozkładu ciężaru dowodu przy wykładni art. 7 k.c. Rozbieżność w orzecznictwie sądów odnosi się do problematyki możliwości biegu zasiedzenia w okresie obowiązywania art. 128 k.c. Na oczywistą zasadność skargi kasacyjnej wskazywało użycie przez Sąd pierwszej instancji w uzasadnieniu tekstu zawartego w uzasadnieniu innego orzeczenia.

Sąd najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna ukształtowana została w przepisach kodeksu postępowania cywilnego jako środek zaskarżenia o szczególnym charakterze, nakierowany na ochronę interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa i jednolitości wykładni oraz eliminację orzeczeń oczywiście wadliwych, bądź dotkniętych nieważnością postępowania, nie zaś jako ogólnie dostępny środek zaskarzania orzeczeń niesatysfakcjonujących stron. Realizacji tego celu służy instytucja tzw. przesądu, ustanowionego w art. 398⁹ k.p.c., w ramach którego Sąd Najwyższy dokonuje wstępnej oceny sprawy przedstawionej mu ze skargą kasacyjną. Zakres przeprowadzanego badania jest ograniczony do kontroli, czy

w sprawie występuje istotne zagadnienie, zachodzi potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, a zatem okoliczności przewidziane w art. 398⁹ § 1 pkt 1 do 4 k.p.c. Nie podlegają natomiast badaniu podstawy kasacyjne i ich uzasadnienie. Założenie wymagania objętego art. 398⁴ § 2 k.p.c. zostanie spełnione, jeżeli zostaną przedstawione w skardze kasacyjnej i uzasadnione przesłanki o charakterze publicznoprawnym, stanowiące podstawę wstępnej, merytorycznej oceny przesłanek określonych w art. 398⁹ § 1 k.p.c.

Istotnym zagadnieniem prawnym w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. jest zagadnienie nowe, nierozwiązane dotychczas w orzecznictwie, którego wyjaśnienie może przyczynić się do rozwoju prawa. Ugruntowane zostało w orzecznictwie zapatrywanie, że skarżący powinien wskazać przepisy prawne, na tle stosowania których wyłoniło się zagadnienie, sformułować je, podać argumenty prowadzące do rozbieżnych ocen, a nadto motywację, że rozwiązane go jest istotne nie tylko w rozpoznawanej sprawie, ale także dla praktyki sądowej (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002, nr 1, poz. 11; z dnia 11 stycznia 2002 r., III CKN 570/01, OSNC 2002, nr 12, poz. 151; z dnia 14 lutego 2003 r., I PK 306/02, niepubl.; z dnia 14 grudnia 2004 r., III CK 585/04, niepubl.; z dnia 26 września 2005 r., II PK 98/05, OSNP 2006, nr 15-16, poz. 243; niepubl.; z dnia 4 sierpnia 2006 r., III CZ 47/06, niepubl.; z dnia 22 listopada 2007 r., I CSK 326/07, niepubl.; z dnia 26 czerwca 2008 r. I CSK 108/08, niepubl., z dnia 19 stycznia 2012 r., I UK 325/11, niepubl.). Przedstawione przez skarżącą zagadnienie nie odpowiada wskazanym wymaganiom. Poruszone w nim kwestie nie stanowią nowego i nierozwiązanego dotychczas problemu, ponieważ były już przedmiotem wypowiedzi Sądu Najwyższego, które nie zostały poddane analizie pod kątem konieczności zmiany prezentowanych poglądów. W argumentacji skarżącej nie można dopatrzeć się przekonujących racji, które skłaniałyby do uznania, że rzeczywiście chodzi o istotne zagadnienie prawne we wskazanym rozumieniu. W uzasadnieniu wniosku skarżąca powołała orzeczenia Sądu Najwyższego dotyczące podniesionych w ramach tej przesłanki przesądu wątpliwości. Oznacza to, że w istocie zmierza do stwierdzenia, czy przepisy zostały

prawidłowo zastosowane w tej sprawie, co pozostaje w sprzeczności w celem skargi kasacyjnej.

Z przesłanką istnienia potrzeby wykładni przepisów prawnych budzących wątpliwości połączone zostało wymaganie wykazania, że określony przepis prawa, mimo wyłonienia się takiej konieczności nie doczekał się wykładni albo niejednolita wykładnia wywołuje wyraźnie wskazane wątpliwości, w odniesieniu do identycznych lub podobnych stanów faktycznych, które należy przytoczyć (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 11 stycznia 2002 r., III CKN 570/01, OSNC 2020, nr 12, poz. 151; z dnia 15 października 2002 r., II CZ 102/02; z dnia 28 marca 2007 r., II CSK 84/07; z dnia 11 stycznia 2008 r., I UK 283/07; z dnia 13 czerwca 2008 r., III CSK 104/08; z dnia 12 grudnia 2008 r., II PK 220/08, niepubl.; z dnia 8 lipca 2009 r., I CSK 11/09, niepubl.). Podane we wniosku wątpliwości na tle podejmującego objęte nim kwestie orzecznictwa Sądu Najwyższego nie dają podstaw do uznania, że zachodzi powołana przyczyna. Oczekiwanie wskazania konkretnych kryteriów, wyznaczających okoliczności objęcia przez przedsiębiorstwo państwowe służebności we władanie, nie uwzględnia realnej możliwości dokonania tego, w ramach wykładni przepisu pozostawiającego sądowi sposobność dokonania oceny w realiach danej sprawy. Liczne orzeczenia Sądu Najwyższego, także powołane w uzasadnieniu wniosku, wątpliwości te wyjaśniają. Analiza wywodów zawartych w uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania prowadzi do wniosku, że skarżąca nie przytoczyła argumentów, świadczących o występowaniu przyczyny objętej art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c.

Ugruntowane zostało w orzecznictwie Sądu Najwyższego jednolite zapatrywanie przyjmujące, że dla wykazania oczywistej zasadności skargi kasacyjnej wymagane jest wykazanie przez skarżącego, drogą odrębnego wyводу, że bez wątpliwości doszło do uchybień i naruszeń przepisów prawa materialnego lub procesowego, które miały wpływ na treść orzeczenia albo jeśli podniesione zarzuty oczywiście uzasadniają skargę. Spełniające te wymogi naruszenie przepisów prawa powinno mieć postać kwalifikowaną, dostrzegalną bez potrzeby wnikliwej analizy prawnej i zagłębiania się w szczegóły sprawy. Nie chodzi zatem o takie naruszenie prawa, które może stanowić podstawę skargi w rozumieniu art. 398⁴ k.p.c. (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 10 stycznia 2003 r., V CZ

187/02, OSNC z 2004 r., nr 3, poz. 49; z dnia 8 marca 2002 r., I PKN 341/01, OSNP z 2004 r. nr 6, poz. 100; z dnia 11 stycznia 2008 r., I UK 285/07, niepubl.; 22 marca 2012 r., I PK 196/11 niepubl.; z dnia 7 września 2012 r., V CSK 529/11, niepubl.; z dnia 18 września 2012 r., II CSK 179/12, niepubl.). Na takie rozumienie powołanej przesłanki nie wskazuje wniosek pozwanej. Argumenty wniosku i jego uzasadnienie na tle dopuszczalnych podstaw skargi kasacyjnej oraz motywów zaskarżonego postanowienia nie stanowią racji dla oceny, iż kwestionowane rozstrzygnięcie stanowi konsekwencję jaskrawych błędów w zakresie wykładni prawa, jak też, że zachodzi potrzeba rozpoznania skargi kasacyjnej.

W postępowaniu przed Sądem drugiej instancji nie doszło do nieważności postępowania, którą Sąd Najwyższy bierze pod rozwagę z urzędu w granicach zaskarżenia (art. 398¹³ § 1 k.p.c.).

Z powyższych względów Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. Orzeczenie o kosztach postępowania kasacyjnego wynika z zasady przewidzianej w art. 520 § 2 w związku z art. 391 § 1 i art. 398²¹ k.p.c.